

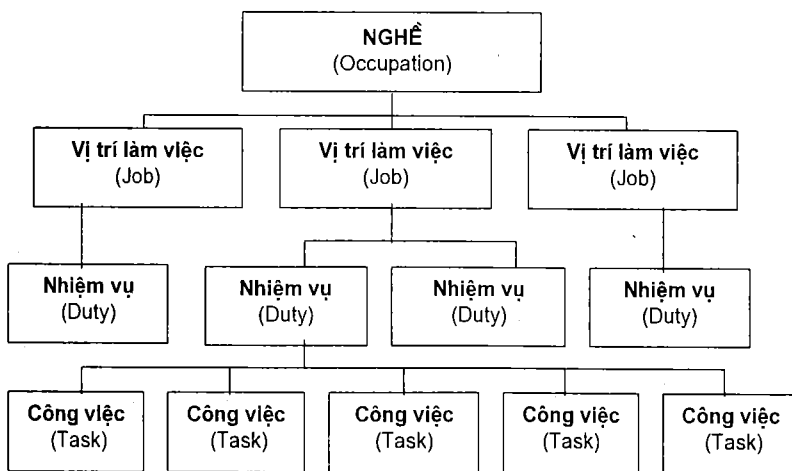
với một chuyên gia phương pháp được đào tạo cẩn thận, theo một cách thức và quy trình hợp lý được thiết kế chặt chẽ để đạt tới mục tiêu nghiên cứu. Phương pháp Dacum có tính khách quan khá cao và chi phí cũng cao hơn phương pháp chuyên gia.

Phương pháp quan sát khách quan: Đây là phương pháp có tính khách quan cao nhất và có chi phí lớn nhất. Một nhóm các chuyên gia với các phương tiện đo đếm cần thiết, tiến hành quan sát khách quan đối tượng nghiên cứu trong thời gian đủ dài để đảm bảo tính chính xác. Các kết quả quan sát khách quan được tổng hợp và khái quát thành mô hình nghiên cứu.

2. Tiếp cận kĩ thuật Dacum trong xây dựng mô hình hoạt động của giáo viên TCCN và DN

Dacum là phương pháp phân tích nghề nghiệp, được áp dụng phổ biến trong việc phát triển chương trình đào tạo nghề nghiệp ở nhiều nước trên thế giới. Việc tiếp cận kĩ thuật Dacum trong xây dựng mô hình hoạt động nghề nghiệp mới được áp dụng thí điểm, song đã tỏ ra có hiệu quả bởi sự phù hợp giữa triết lí và qui trình Dacum với mục tiêu của việc xây dựng mô hình hoạt động nghề nghiệp. Khái quát về mô hình phân tích nghề theo kĩ thuật Dacum được trình bày ở hình 3.

Hình 3: Mô hình phân tích nghề theo kĩ thuật Dacum

Bài viết này không đi sâu vào kĩ thuật phân tích nghề theo phương pháp Dacum, mà chỉ đưa ra những kết quả xây dựng mô hình hoạt động nghề giáo viên TCCN và DN thông qua việc vận dụng kĩ thuật này. Qua thực tế áp dụng ở Việt Nam, sơ đồ phân tích nghề theo kĩ thuật Dacum đã đáp ứng được các yêu cầu về cấu trúc của mô hình hoạt động nghề nghiệp nói chung và có thể vận dụng được trong việc xây dựng mô hình hoạt động nghề giáo viên TCCN và DN.

3. Mô hình hoạt động của giáo viên TCCN và DN

Mô hình hoạt động của giáo viên TCCN và dạy nghề được xây dựng theo kĩ thuật Dacum

dưới đây (Hình 4) là kết quả tổng hợp của các hội thảo phân tích nghề theo kĩ thuật Dacum, được tiến hành trong các khoá tập huấn bồi dưỡng sư phạm cho giáo viên các trường TCCN và DN từ 1997 tới nay. Mô hình này đã nhận được sự hưởng ứng của cán bộ quản lí và giáo viên các trường sư phạm kĩ thuật, các trường TCCN và DN trong các hội thảo khoa học về đào tạo giáo viên kĩ thuật, đã được sử dụng trong quá trình biên soạn chương trình bồi dưỡng giáo viên hạt nhân Dự án giáo dục kĩ thuật và dạy nghề (VTEP) thuộc Tổng cục dạy nghề (Bộ LĐ-TB&XH). Mô hình hoạt động được xây dựng theo kĩ thuật Dacum còn là tài liệu quan trọng và không thể thiếu được trong quá trình biên soạn tiêu chuẩn nghề nghiệp giáo viên TCCN và DN trong thời gian tới.

Nội dung chi tiết các nhiệm vụ và công việc trong mô hình hoạt động của giáo viên THCS và DN:

A. Chuẩn bị bài dạy

- A1. Thu thập tài liệu liên quan tới bài dạy
- A2. Nghiên cứu giáo trình môn học
- A3. Nghiên cứu nội dung bài dạy
- A4. Viết mục tiêu bài dạy
- A5. Thiết kế buổi dạy
- A6. Soạn giáo án

A7. Viết nội dung bài dạy

A8. Thông qua tổ bộ môn

- A9. Nắm tình hình học sinh của lớp dạy
- A10. Dự tính tình huống sư phạm có thể xảy ra

B. Chuẩn bị phương tiện dạy học

- B1. Lựa chọn đồ dùng dạy học liên quan
- B2. Làm đồ dùng dạy học đơn giản
- B3. Tổ chức học sinh làm đồ dùng dạy học
- B4. Soạn tài liệu phát bổ sung
- B5. Thử phương tiện trước buổi dạy

B6. Thiết kế trình tự sử dụng phương tiện

C. Lện lớp

- C1. Ổn định lớp
- C2. Kiểm tra bài cũ

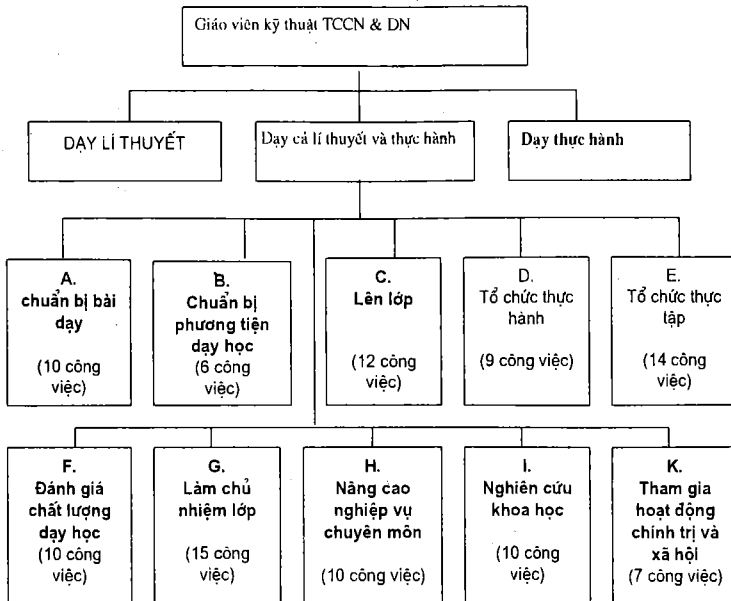
C3. Giảng bài mới

- C4. Tổ chức học viên hoạt động học tập
- C5. Thu nhận thông tin phản hồi của học viên
- C6. Xử lí tình huống nảy sinh
- C7. Củng cố bài
- C8. Hướng dẫn bài tập về nhà
- C9. Giới thiệu tài liệu tham khảo
- C10. Giới thiệu phương pháp học
- C11. Phụ đạo học sinh yếu
- C12. Bồi dưỡng học sinh giỏi

D. Tổ chức thực hành

- D1. Soạn bài tập thực hành
- D2. Viết hướng dẫn quy trình thực hành
- D3. Bố trí phương tiện thực hành

Hình 4: Mô hình hoạt động của giáo viên TCCN và DN

- G6. Giải quyết sự vụ nảy sinh
- G7. Tư vấn nghề nghiệp
- G8. Dự giờ giáo viên dạy lớp mình chủ nhiệm
- G9. Giúp đỡ học sinh cá biệt
- G10. Quan hệ với gia đình học sinh
- G11. Tổ chức sinh hoạt lớp
- G12. Sơ kết cuối học kì
- G13. Xét kỷ luật học sinh
- G14. Xét học sinh lên lớp cuối năm
- G15. Tổng kết cuối năm/ cuối khóa học
- H. Nâng cao nghiệp vụ chuyên môn**
- H1. Dự giờ đồng nghiệp
- H2. Nghiên cứu tài liệu chuyên môn/sư phạm
- H3. Sinh hoạt tổ bộ môn
- H4. Tham dự hội thảo
- H5. Đi thực tế cơ sở
- H6. Tham dự tập huấn chuyên đề
- H7. Tham gia hội giảng
- H8. Tham quan cơ sở bạn
- H9. Tham dự lớp bồi dưỡng sư phạm
- H10. Bồi dưỡng giáo viên mới

I. Nghiên cứu khoa học

- I.1. Đề xuất đề tài nghiên cứu
- I.2. Viết đề cương nghiên cứu
- I.3. Lập kế hoạch nghiên cứu
- I.4. Tổ chức nghiên cứu
- I.5. Điều tra khảo sát
- I.6. Xử lý thông tin
- I.7. Viết kết quả nghiên cứu
- I.8. Tổ chức hội thảo khoa học đề tài
- I.9. Quyết toán kinh phí
- I.10. Bảo vệ nghiêm thủ đề tài

K. Tham gia hoạt động chính trị và xã hội

- K1. Tham gia hội đồng sư phạm
- K2. Tham gia hoạt động đoàn thể ở nhà trường
- K3. Tham gia hoạt động hội nghề nghiệp
- K4. Tham gia hoạt động cộng đồng nơi cư trú
- K5. Tham gia tuyển sinh
- K6. Biên soạn chương trình môn học
- K7. Viết giáo trình môn học

- D4. Thử trước các phương tiện thực hành
- D5. Mặc trang phục bảo hộ
- D6. Trình diễn thực hành mẫu
- D7. Hướng dẫn học viên thực hành
- D8. Tổ chức học viên hoạt động thực hành
- D9. Xử lý tình huống nảy sinh
- E. Tổ chức thực tập**
- E1. Liên hệ cơ sở thực tập cho học sinh
- E2. Phổ biến mục đích yêu cầu thực tập
- E3. Phổ biến nội quy thực tập
- E4. Hướng dẫn đề cương thực tập
- E5. Chia nhóm thực tập
- E6. Triển khai thực tập ở cơ sở
- E7. Xử lý tình huống nảy sinh
- E8. Hướng dẫn ghi nhật kí thực tập
- E9. Kiểm tra thực tập
- E10. Hướng dẫn viết báo cáo thực tập
- E11. Tổng kết thực tập
- E12. Chấm báo cáo thực tập
- E13. Báo cáo kết quả thực tập với bộ môn
- E14. Tổ chức thực tập kết hợp SX/kinh doanh

F. Đánh giá chất lượng dạy học

- F1. Ra đề thi / kiểm tra
- F2. Tổ chức thi / kiểm tra
- F3. Chấm bài thi / kiểm tra
- F4. Rút kinh nghiệm sau thi / kiểm tra
- F5. Kiểm tra nhanh bằng câu hỏi miệng
- F6. Đánh giá bài thực hành/ thí nghiệm
- F7. Tổ chức thi học sinh giỏi
- F8. Phân loại học sinh
- F9. Báo cáo kết quả thi/kiểm tra với bộ môn

G. Làm chủ nhiệm lớp

- G1. Lập sổ điểm danh
- G2. Tổ chức bầu ban cán sự lớp
- G3. Phân chia tổ / nhóm học tập
- G4. Phổ biến nội quy lớp học
- G5. Tổ chức hoạt động ngoại khóa

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Robert E. Norton: *Dacum Handbook*; Columbus, Ohio; Xuất bản 1985 và 1997
2. Nguyễn Đăng Trụ: *Dacum - một công cụ thiết yếu đối với các nhà soạn thảo chương trình đào tạo nghề*. Tạp chí Đại học và THCN; Bộ GD&ĐT; Số 1-1996.
3. Nguyễn Đăng Trụ: *Phương pháp phân tích nghề Dacum và bước đầu áp dụng ở Việt Nam*. Đặc san Đào tạo nghề phục vụ công nghiệp hoá hiện đại hoá đất nước; Bộ LĐ-TB-XH - Tổng cục Dạy nghề, Số 1-1999.

SUMMARY

The content of DACUM technical approach in building the model of activities of secondary technical and vocational training teachers is presented in the article.